

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 10CoCsp/44/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5419200680
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Róbert Urban
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2020:5419200680.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, ako odvolací súd, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Róberta Urbana a sudcov JUDr. Amálie Paulerovej a JUDr. Erika Vargu, v právnej veci žalobcu HEGE s.r.o., so sídlom Martovce 385, IČO: 46 944 982, právne zastúpeného KOTRUSZ - BENČÍK, s.r.o., so sídlom Nitra, Štefánikova 57, proti žalovaným 1/ S. U., nar. XX.X.XXXX a 2/ M. U., rod. O., nar. XX.XX.XXXX, obaja bytom O. H., P. XXX/XX, právne zastúpení Advokátska kancelária Kováčik Legal s.r.o., so sídlom Dolný Kubín, Radlinského 1729, o zaplatenie 6.620,76 eur s príslušenstvom a vydanie výrobkov žalovaným zhotovených podľa objednávky, na základe odvolania žalovaných 1/ a 2/ proti rozsudku Okresného súdu Dolný Kubín, č. k. 10Csp/12/2019-128 zo dňa 17. júna 2020 takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu m e n í tak, že
žalovaní 1/ a 2/ s ú p o v i n í spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 6.620,76 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne z tejto sumy od 6.12.2016 do zaplatenia o p r o t i p o v i n n o s t i žalobcu vydať žalovaným 1/ a 2/ výrobky zhotovené pre žalovaných 1/ a 2/ podľa objednávky č. 293/2016 zo dňa 4.5.2016, a to:

- 1 ks okno 2-krídlové OS/O s fix. stĺpikom (269 cm x 135 cm),
- 1 ks balkónové dvere 1-krídlové OS - atypické (102 cm x 231 cm),
- 1 ks okno fix - atypické (148 cm x 84 cm),
- 1 ks balkónové dvere 1-krídlové OS (102 cm x 232 cm),
- 1 ks okno 2-krídlové OS/O (177 cm x 142 cm),
- 1 ks balkónové dvere 2-krídlové OS/O (177 cm x 243 cm),
- 1 ks okno 2-krídlové OS+OS s fix. stĺpikom (246 cm x 150 cm),
- 1 ks okno 3-krídlové OS/O+O (265 cm x 135 cm),
- 1ks fixné presklenie (120 cm x 86 cm),
- 1 ks okno 1-krídlové OS (95 cm x 129 cm),
- 1 ks okno 1-krídlové OS (70 cm x 82 cm),
- 1 ks okno 3-krídlové OS/O+O (270 cm x 150 cm),
- 2 ks okno 2-krídlové OS/O (174 cm x 149 cm),
- 1 ks okno 1-krídlové OS (117 cm x 129 cm),
- 1 ks okno 1-krídlové OS (95 cm x 163 cm),
- 1 ks okno 1-krídlové OS atypické (122 cm x 112 cm),
- 1 ks vchodové dvere 1-krídlové s fix. nadsvetlíkom (105 cm x 230 cm) a
- 1 ks okno fixné na 2 časti (210 cm x 141 cm).

Žalobca má voči žalovaným 1/ a 2/ n á r o k na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom okresný súd uložil žalovaným 1/ a 2/ (ďalej len žalovaní) povinnosť spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi sumu 6.620,76 eur spolu s úrokom z omeškania 5 % ročne z tejto sumy od 6.12.2016 do zaplatenia, a to do troch dní od právoplatnosti rozsudku a (súčasne) uložil žalobcovi povinnosť vydať žalovaným výrobky (vo výroku rozsudku okresného súdu bližšie špecifikované) zhotovené pre nich podľa objednávky č. 293/2016 z 4.5.2016 do troch dní od zaplatenia vyššie uvedenej sumy v prospech žalobcu. Východiskovo sa stotožnil s právnym posúdením dotknutého vzťahu strán vykonaným vo veciach tamajšieho súdu sp. zn. 6Csp/53/2016 a 5Csp/53/2017.

2. Okresný súd uviedol, že bolo zistené, že medzi stranami došlo k uzatvoreniu zmluvy o zhotovení vecí na zákazku, na základe ktorej sa žalobca ako zhotoviteľ zaviazal dodať žalovaným ako objednávateľom okná a dvere podľa písomnej objednávky č. 493/2016 zo dňa 4.5.2016. Dňa 30.6.2016 prišli montéri žalobcu namontovať vyrobené okná a dvere do rodinného domu žalovaných, k čomu ale nedošlo, pretože žalovaní namietali povrchovú úpravu interiérovej časti okien a dverí. Následné odstúpenie od zmluvy z dôvodu väd diela však nemalo za následok účinné zrušenie zmluvy, lebo (tvrdený) právny dôvod na odstúpenie neexistoval. K zrušeniu zmluvy tak došlo až odstúpením žalobcu od zmluvy podľa § 638 ods. 1 Obč. zák. listom zo dňa 28.11.2016 (doručený žalovaným dňa 30.11.2016), ktorým ich zároveň vyzval na zaplatenie zostávajúcej časti dojednanej ceny diela vo výške 6.620,76 eur (žalobou uplatnená istina).

3. Okresný súd mal teda preukázané, že dielo sa nevykonalo z dôvodu nedostatku potrebnej súčinnosti žalovaných ako objednávateľov. Tým žalobcovi vznikol v zmysle § 641 ods. 1 Obč. zák. nárok na zaplatenie dojednanej ceny diela (17.290 eur) zníženej o sumu zaplatenej zálohy (9.200 eur) a o náklady, ktoré žalobca ušetril nevykonaním diela (žalovanými nerozporovaná suma 1.469,24 eur), čo v konečnom dôsledku zodpovedá uplatňovanej istine 6.620,76 eur. Keďže sa žalovaní s plnením svojho dlhu ocitli v omeškani, zaťažuje ich aj povinnosť zaplatiť úroky z omeškania.

4. Okresný súd zdôraznil, že v súlade so žalobným petitom súčasne uložil žalobcovi povinnosť vydať žalovaným výrobky zhotovené podľa ich podľa objednávky č. 293/2016, čo zodpovedá synalagmatickej povahe záväzku vyplývajúceho z § 457 Obč. zák., podľa ktorého sú strany sporu povinné vrátiť si navzájom všetko, čo podľa zrušenej zmluvy o zhotovení vecí na zákazku dostali. Námietky žalovaných vyhodnotil ako nedôvodné. Hoci v tomto konaní, ako aj v konaní pod sp. zn. 5Csp/53/2017, ktoré je už právoplatne skončené, bola predmetom konania rovnaká suma 6.620,76 eur s prísl. uplatnená žalobcom na základe tých istých skutkových tvrdení, nejedná sa o totožný predmet konania zakladajúci prekážku právoplatne skončenej veci podľa § 230 CSP. Žalobca totiž v súlade s názorom vysloveným tamajším súdom v rozsudku č.k. 5Csp/53/2017-170 z 20.11.2018 podal posudzovanú žalobu, ktorá zohľadňuje vyporiadanie nárokov účastníkov zmluvy po jej zrušení (osobitne synalagmatickosť záväzkov strán sporu - nárok žalobcu na zaplatenie oproti nároku žalovaných na vydanie výrobkov zhotovených na zákazku). Z daného dôvodu bol/je správne formulovaný aj žalobný petito.

5. Napokon neopodstatnená bola i námietka premlčania uplatneného nároku, lebo nárok na zaplatenie dojednanej ceny diela aj v prípade jeho nevykonania je špecifickým nárokom, na ktorý sa vzťahuje všeobecná trojročná premlčacia lehota podľa § 101 Obč. zák. Keďže nárok na zaplatenie tejto ceny diela (po odpočítaní zaplatenej zálohy a ušetrovaných nákladov) si žalobca uplatnil listom doručeným žalovaným dňa 30.11.2016 a žaloba bola podaná na okresný súd dňa 7.5.2019, nemohlo dôjsť k premlčaniu uvedeného práva. O trovách konania rozhodol okresný súd tak, že v spore plne úspešný žalobca má voči žalovaným nárok na ich náhradu v rozsahu 100%.

6. Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podali (spoločné) odvolanie žalovaní, ktorí sa alternatívne domáhali jeho zrušenia a zastavenia konania, alebo jeho zmeny tak, že žaloba bude zamietnutá. Trvali na tom, že v súdenom prípade je daný neodstrániteľný nedostatok procesnej podmienky - prekážka právoplatne rozsúdenej veci. V konaní sa zúčastňujú tie isté osoby ako vo veci pod sp. zn. 5Csp/53/2017, ktorá bola ukončená právoplatným rozsudkom o zamietnutí žaloby, čím je naplnená totožnosť sporových strán. Zároveň ide o totožný nárok uplatnený z totožného skutkového základu, ktorý žalobca „preniesol“ aj do tohto konania iba s tým, že upravil žalobný petito o splnenie povinnosti vydať výrobky zhotovené pre žalovaných podľa objednávky. Odvolatelia mali za to, že pri dôslednom dodržiavaní princípov civilného procesu a princípu právnej istoty nemožno zo strany súdu akceptovať takéto konanie žalobcu, „ktorým opakovane uplatňuje voči žalovaným ten istý nárok, ktorý obmieňa iba v časti žalobného petitu“.

7. Z opatrnosti poukazovali aj na ďalší nedostatok žaloby, a to absenciu vyjadrenia synalagmatickosti. Tvrdili, že formulácia petitu žaloby nemá oporu v zákone aj napriek tomu, že už obsahuje povinnosť žalobcu vydať výrobky zhotovené pre žalovaných na základe ich objednávky. Žalobný petito tak, ako o ňom rozhodol okresný súd, vytvoril situáciu, kedy v dvoch výrokoch vznikli dva exekučné tituly, ktoré

nevyjadujú ich vzájomnosť a môžu byť exekvovateľné nezávisle od seba. To však jednoznačne nie je v súlade s ustanovením § 457 Obč. zák. a princípmi spravodlivého usporiadania vzťahov medzi stranami sporu. Domnievali sa, že neobstojí synalagmatický petit, ktorý je formulovaný v dvoch výrokoch s absenciou slova „oproti“. Nejde pritom o príliš formalistickú požiadavku na znenie petitu, ale o jediný spôsob ako možno synalagmatický vzťah vyjadriť. Hmotné právo, ako aj teória práva predpokladá pri synalagmatickosti upravenej v § 457 Obč. zák. stret dvoch vzájomných rovnocenných záväzkov, ktorých splnenie by malo byť v súdnom rozhodnutí vyjadrené v jednom výroku tak, že splnenie jednej povinnosti je viazané oproti splneniu druhej povinnosti. Na záver odkázali aj na stanoviská prezentované v rozhodnutiach Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 119/2014 a I. ÚS 360/2010, či Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 115/2008.

8. Žalobca žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť. Poukazoval na to, že protistrana opakuje svoje základné argumenty, ktorými sa zaoberal aj okresný súd v odôvodnení jeho rozhodnutia a tieto boli v plnom rozsahu zodpovedané a vyvrátené. Žalobca uviedol, že predmet sporu v súdnej veci (vzájomne si vydať plnenie v dôsledku zániku zmluvy) je odlišný od predmetu sporu v skoršom súdnom konaní, a preto námietka žalovaných o existencii prekážky rozsúdenej veci nie je dôvodná.

9. Žalobca mal za to, že splnenie požiadavky synalagmatickosti petitu žaloby bolo preukázané jeho znením, kedy vo výroku č. 1 je formulovaná povinnosť žalovaných voči žalobcovi a vo výroku č. 2 povinnosť žalobcu voči žalovaným. Vydaním rozsudku v tomto znení obe strany sporu získali exekučne vymáhateľný nárok na plnenie, ktoré je dôsledkom aplikácie § 457 Obč. zák. a súčasne predstavuje spravodlivé usporiadanie vzájomných práv a povinností.

10. V následnej reakcii žalovaní zotrvali na odvolaní, vrátane jeho dôvodov.

11. Taktiež žalobca zotrval na svojom prvotnom stanovisku v rámci odvolacieho konania a zopakoval podstatu už prezentovanej argumentácie.

12. Krajský súd, ako súd odvolací, vec preskúmal v rozsahu a z dôvodov vymedzených v odvolaní (§ 379 a § 380 ods. 1 CSP) a bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 a contrario v spojení s § 219 ods. 3 CSP) rozsudok okresného súdu podľa § 388 zmenil tak, ako je konštatované vo výroku tohto rozhodnutia.

13. Hoci v súdnej veci ide o tie isté strany sporu a tiež ten istý skutkový základ (skutkovú podstatu) ako vo veci Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 5Csp/53/2017, ktorá už bola právoplatne ukončená, nejedná sa o prekážku právoplatne rozhodnutej veci. Rozdielny je totiž predmet konania, ktorým nie je len nárok žalobcu voči žalovaným na zaplatenie sumy 6.620,76 eur s príslušenstvom (ako v označenom konaní), ale súčasne nárok žalovaných voči žalobcovi na vydanie veci (výrobkov zhotovených na základe ich objednávky z 4.5.2016). Pritom práve aj z uznesenia Ústavného súdu SR označovaného samotnými odvolateľmi (sp. zn. I. ÚS 119/2014 z 19.4.2014; bližšie bod 17. odôvodnenia) vyplýva, že ak „prvá“ žaloba bola zamietnutá z dôvodu, že v nej nebola vyjadrená vzájomná reštitučná povinnosť (synalagmatický charakter záväzku strán), pri ústavne konformnom výklade je vylúčené uplatnenie prekážky veci právoplatne rozhodnutej, ak v „druhej“/novej žalobe je požadované vzájomné plnenie (resp. plnenia).

14. V súdenom prípade je nepochybné, že žalobca sa domáha nielen uloženia žalovaným povinnosti zaplatiť mu sumu 6.620,76 eur s príslušenstvom, ale žiada tak rozhodnúť v súvislosti s uložením (vlastnej) povinnosti vydať žalovaným výrobky zhotovené podľa predmetnej objednávky. Bez ohľadu na bezprostredné/výslovné naformulovanie žalobného petitu, z obsahu žaloby, ktoré hľadisko je určujúce, je úplne zrejmé, že žalobca viaže (hmotnoprávnu) povinnosť jednej zo strán na povinnosť strany druhej.

15. Aj v tomto prípade odvolací súd podporne poukazuje na konštatovania a závery z rozhodnutia označeného odvolateľmi (sp. zn. Najvyššieho súdu SR 3 Cdo 115/2008 z 26.2. 2009). V ich zmysle je možné žalobe odvíjajúcej uplatňované nároky od § 457 Obč. zák. vyhovieť, ak je „v žalobnom návrhu podklad pre výrok, v ktorom bude vyjadrená vzájomná viazanosť oboch účastníkov“. Taktiež už spomínané rozhodnutie Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 119/2014 konštatuje možnosť vyhovieť žalobe, ak vo výroku rozsudku môže byť vyjadrený synalagmatický záväzok oboch účastníkov/strán. Dotknuté rozhodnutia zároveň vychádzajú už z dlhodobejšie ustálenej súdnej praxe, ktorá bola vyjadrená „v dávnejšej minulosti“ napr. v rozhodnutí publikovanom pod R 26/75.

16. V posudzovanej veci nielen obsah žaloby, ale aj petit žaloby vymedzený žalobcom je jednoznačne podkladom, pre výrok rešpektujúci synalagmatický právny vzťah strán. V nemalej miere je až tendenčným prístup, pri ktorom sa žalobné petity (osobitne prvý petit a aktuálne už aj výrok I. napadnutého rozsudku) odvolatelia snažia interpretovať izolovane od druhého petitu/výroku. Z formulácie výroku II.; predovšetkým v jeho záverečnej časti - „... ak to všetko do 3 dní od zaplatenia dlžnej sumy uvedenej vo výroku I.“ je dostatočne zrejmá vzájomná prepojenosť dotknutých plnení/povinností strán; každá zo strán je zároveň povinnou i oprávnenou. Petit žaloby teda splňal požiadavku vzájomnej podmienenosti plnení strán.

17. Hoci záver o vzájomnosti plnení strán vyplýva i z odôvodnenia napadnutého rozsudku; najmä zo zdôraznenia prostredníctvom termínu „zároveň“, bolo predsa len žiaduce, aby sa okresný súd v rámci písomného vyhotovenia rozhodnutia venoval danej súvislosti vo väčšom rozsahu. Aspoň sčasti v takej, ako ju prezentoval na pojednávaní dňa 17.6.2020, čo je zrejmé zo zvukového záznamu z daného procesného úkonu. Dokonca aj sami odvolatelia čiastočne reagujú ani nie tak na písomný text, ako na slovné vyjadrenie vymedzené okresným súdom v rámci dotknutého pojednávania.

18. Vzhľadom na to, že konanie na súde prvej inštancie a odvolacom súde (ako aj ich rozhodnutia) tvorí jeden celok, predmetná čiastočná nedôslednosť v postupe okresného súdu je odstránená týmto odôvodnením, ktoré zároveň reaguje i na ďalšie/doplňujúce vyjadrenia (prioritne) odvolateľov. Napriek konštatovaniu správnosti záverov okresného súdu v podstate veci o krajský súd pristúpil k formulačnej zmene výroku rozsudku a priklonil sa k použitiu zaužívanej formulácie vyjadrenia vzájomnej reštitučnej povinnosti strán zrušeného záväzkového vzťahu. To znamená, že uložil žalovaným povinnosť zaplatiť žalobcovi finančnú sumu oproti povinnosti žalobcu vydať žalovaným výrobky zhotovené na základe ich objednávky z 4.5.2016.

19. V danej spojitosti krajský súd dodáva, že v zmysle ustálenej súdnej praxe i právnej teórie petit žaloby sa nerovná výroku rozsudku. To znamená, že konajúci súd je oprávnený „modifikovať“ oproti petitu žaloby znenie výroku súdneho rozhodnutia; samozrejme, pokiaľ sa neodchýli od skutkovej podstaty nároku vymedzeného žalobcom. Súd teda - okrem iného - neprekročí žalobný návrh, ak formulačne iným spôsobom ako žalobca vyjadrí ním uplatnený nárok, resp. nároky.

20. Takýto prístup je dlhodobou prítomný i v rozhodovacej činnosti najvyšších súdnych autorít. Napríklad rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2 Cdo 274/2004: „Ak je žalobný petit presný, určitý a zrozumiteľný, súd neporuší ustanovenie § 155 ods. 1 prvá veta O.s.p. (aktuálne 218 ods. 1 CSP), alebo iné zákonné ustanovenie, ak použitím iných výrazov vyjadří vo svojom výroku rovnaké práva a povinnosti, ktorých sa žalobca domáha. Iba súd totiž rozhoduje o tom, ako bude formulovaný výrok jeho rozhodnutia; prípadným návrhom žalobcu na znenie výroku rozhodnutia nie je pritom viazaný. Pri formulácii výroku rozhodnutia súd samozrejme musí dbať, aby vyjadroval (z obsahového hľadiska) to, čoho sa žalobca žalobou domáhal.“, či rozhodnutie Ústavného súdu SR I. ÚS 112/2012 z 3.10.2012: „Súd musí rešpektovať predmet konania vymedzeným žalobným návrhom, čo znamená, že plnenie nemôže priznať (ani) z iného skutkového základu, než aký bol predmet konania vymedzený v žalobnom návrhu. Nie je však porušením zásady „ne ultra petitum“, ak súd formulačne upraví petit návrhu vo výrokovej časti rozhodnutia, keď návrhu žalobcu vyhovuje. Súd musí výrokovú časť rozhodnutia formulovať tak, aby bola jasná, stručná, výstižná a predovšetkým materiálne vykonateľná

21. V dôsledku zmeny (hoci vo svojej podstate len formulačnej) napadnutého rozsudku rozhodoval krajský súd v zmysle § 396 ods. 2 CSP (v spojení s § 396 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP) o nároku na náhradu trov celého (prvoinštančného i odvolacieho) konania. Z pohľadu výsledku sporu, vrátane jednotlivých vecných námietok (čo platí i o odvolacích dôvodoch), boli žalovaní v spore v plnej miere neúspešní, z ktorého titulu má žalobca voči nim nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

22. Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné dovolanie z dôvodov vymedzených v § 420 a § 421 CSP.

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané, v lehote dvoch mesiacov od doručenia tohto rozhodnutia na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde.

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom a dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch vymedzených v § 429 ods. 2 CSP.